

prima instanță: Iu. Gancear
instanța de apel: N. Budăi, N. Nogai, Iu. Cimpoi

dosarul nr. 2rac-373/13

DECIZIE

18 decembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Valentina Clavadî
Vera Macinskaia
Ion Vîlcov
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Tenadria”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Tenadria” și intervenientul principal Sergiu Filimon împotriva Camerei Înregistrării de Stat, Liubei Botnariuc, Maier Friedrich și Departamentului de executare a deciziilor judecătorești cu privire la repararea prejudiciului material,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2013, prin care a fost admis apelul declarat de către Liubovi Botnariuc, casată hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 31 ianuarie 2011 în partea încasării în mod solidar din contul Liubei Botnariuc în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Tenadria” a prejudiciului cauzat în mărime de 1444868 lei și a taxei de stat în mărime de 45397 lei și emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii în partea dată,

c o n s t a ț ă

La 23 aprilie 2007, SRL „Tenadria” și intervenientul principal Sergiu Filimon au depus cerere de chemare în judecată împotriva Camerei Înregistrării de Stat, Liubei Botnariuc și lui Maier Fredrich cu privire la repararea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii au indicat că ÎM „Tenadria” SRL a fost fondată la 29 martie 2004 de către Sergiu Filimon și Liubovi Botnariuc, care dețineau câte 50% din capitalul social. Prin contractul nr. 4323 din 17 decembrie 2004 Liubovi Botnariuc a vândut cota de 10% din capitalul social lui Sergiu Filimon, astfel, coasociații Sergiu Filimon și Liubovi Botnariuc dețineau, cotele de 60% și respectiv de 40% din capitalul social.

La 11 februarie 2005, Liubovi Botnariuc a înstrăinat cota de 40% rămasă cetățeanului german Maier Friedrich, asociați devenind Sergiu Filimon cu 60% și Maier Friedrich cu 40%.

Menționează că pentru realizarea proiectelor inițiate, întreprinderea a negociat cu BC „Moldova-Agroindbank” SA o linie de credite de 10 mln. euro, care urma a fi primit în tranșe, atât în valută națională, cât și în valută străină.

Primele tranșe a creditului în sume de 167 000 euro, 495000 euro și 15000000 lei au fost primite în baza contractelor nr. C05246 din 30 mai 2005, nr. C05270 din 21 iunie 2005 și nr. C05363 din 19 septembrie 2005.

Susține că în luna martie 2006, asociatul Maier Friedrich și Liubovi Botnariuc provoacă un litigiu artificial între asociați și prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 15 martie 2006 Sergiu Filimon, care deținea 60% din capitalul social al întreprinderii, a fost exclus din rândul asociaților cu transmiterea cotei integrale lui Maier Friedrich, hotărâre care a fost menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 30 mai 2006.

Ulterior, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 11 iulie 2006 hotărârile nominalizate au fost casate integral și pricina a fost remisă spre rejudecare după competență la Curtea de Apel Chișinău.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2006 acțiunea lui Maier Friedrich împotriva lui Sergiu Filimon privind excluderea din componența asociațiilor ÎM „Tenadria” SRL a fost respinsă integral, au fost aduse părțile la raporturile preexistente și a fost admisă cererea lui Sergiu Filimon despre preluarea cotelor din capitalul social, înstrăinate de către Maier Friedrich cu încălcarea dreptului lui de preemțiune. Astfel, Sergiu Filimon a devenit asociat unic al ÎM „Tenadria” SRL cu cota de 100% din capitalul social.

Ulterior, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 19 octombrie 2006 hotărârea menționată a fost menținută fără modificări.

Afirmă că necătând la acestea, Liubovi Botnariuc, care nu mai avea la acel moment nici o atribuție directă cu activitatea ÎM „Tenadria” SRL, urmărind scopul de a bloca activitatea întreprinderii și de a-i crea prejudicii, s-a adresat din nou cu cerere de chemare în judecată la Judecătoria Bălți și la 27 septembrie 2006, prin încheierea Judecătoriei Bălți, s-a aplicat interdicție la Camera Înregistrării de Stat în vederea înstrăinării cotelor sociale ale ÎM „Tenadria” SRL și operării cărorva modificări în Registrul de stat al întreprinderilor și organizațiilor, care în aceeași zi a fost înregistrată la Camera Înregistrării de Stat, astfel, privându-l pe Sergiu Filimon de posibilitatea de a intra în posesia cotei din capitalul social, care îi aparținea cu drept de proprietate și care i-a fost restituită prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2006.

Consideră că tergiversarea executării hotărârii din 22 septembrie 2006 a fost posibilă datorită faptului că conducerea Camerei Înregistrării de Stat s-a lăsat atrasă în cursă de către foștii asociați ai ÎM „Tenadria” SRL, Maier Friedrich și Liubovi Botnariuc, care au provocat niște litigii artificiale ce au dus la blocarea activității întreprinderii pe parcursul a mai multor luni. În această perioadă, întreprinderea continua să achite dobânzi bancare, nu putea achita serviciile prestate, materialele de construcție achiziționate, a încălcat termenii de predare în exploatare a spațiului locativ, fiind pusă în pericol de a plăti penalități.

În afară de aceasta, invocă că banca finanțatoare a stopat creditarea construcției, iar Camera Înregistrării de Stat nu înregistrează majorarea capitalului social, fapt care pune în pericol stoparea finanțării reluate după executarea hotărârii din 22 septembrie 2006.

În consecință, susține că întreprinderii i s-a cauzat prejudicii materiale considerabile.

Solicită încasarea de la Camera Înregistrării de Stat, Maier Friedrich și Liubovi Botnariuc în mod solidar în folosul ÎM „Tenadria” SRL a prejudiciului material cauzat în mărime de 250229, 53 lei.

La 25 mai 2007, ÎM „Tenadria” SRL și intervenientul principal Sergiu Filimon au depus o cerere de chemare în judecată suplimentară, prin care au solicitat încasarea de la Maier Friedrich, suplimentar, în mod solidar, în folosul ÎM „Tenadria” SRL a prejudiciului material în mărime de 1263053,90.

Prin încheierea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 22 ianuarie 2008 a fost atras în proces Departamentul de executare în calitate de pârât.

Ulterior, SC „Tenadria” SRL a depus o cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat încasarea de la Camera Înregistrării de Stat a sumei de 20000 lei, de la Liubovi Botnariuc a sumei de 746641,43 lei și de la Maier Friedrich a sumei de 746642 lei și încasarea de la pârâți a cheltuielilor de judecată (f. d. 111, vol. I).

Prin hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 31 ianuarie 2011 acțiunea a fost admisă parțial și a fost încasat în mod solidar de la Liubovi Botnariuc și Maier Friedrich în folosul SRL „Tenadria” suma de 1 444 868, 08 lei, cu titlu de prejudiciu cauzat și taxa de stat în sumă de 45397,62 lei. Camera Înregistrării de Stat și Departamentul de executare a deciziilor judiciare au fost eliberate de răspundere.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2013 a fost admis apelul declarat de către Liubovi Botnariuc, casată hotărârea primei instanțe în partea încasării în mod solidar de la Liubovi Botnariuc în beneficiul SRL „Tenadria” a prejudiciului cauzat în mărime de 1444868 lei și a taxei de stat în mărime de 45397 lei și emisă în această parte o nouă hotărâre, prin care a fost respins acest capăt de cerere. În rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

La 29 martie 2013, SRL „Tenadria” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, menționând că decizia contestată a fost emisă cu grave încălcări ale legislației materiale și procesuale, cu o interpretare eronată a normelor de drept material și procedural, cu aplicarea eronată a unor norme de drept.

Susține că hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție a fost emisă la 31 ianuarie 2011, iar cererea de apel a fost depusă de către Liubovi Botnariuc la 24 septembrie 2012, nesolicitând și repunerea în termen.

Afirmă că Liubovi Botnariuc a depus cererea de apel peste un termen de 19 luni din data emiterii hotărârii primei instanțe, astfel, cu omiterea semnificativă a termenului stabilit de lege pentru depunerea cererii de apel. Termenul limită de declarare a apelului fiind – 07 martie 2011.

Invocă că Liubovi Botnariuc nici nu a solicitat și nu a prezentat probe în susținerea eventualei sale cerere de repunere a apelului în termen, nu a prezentat instanței probe care ar justifica imposibilitatea îndeplinirii actului în termen. Prin urmare, temeiuri de repunere a cererilor de apel în termen nu sunt.

În susținerea poziției sale invocă jurisprudența CEDO, și anume cauze Melnic versus Republica Moldova din 14 noiembrie 2006 și Ceachir versus Republica Moldova din 15 ianuarie 2008, susținând că conform art. 316 CPC (în vigoare între 26 decembrie 1964 și 12 iunie 2003), hotărârile judecătorești pronunțate de către instanța de apel devin definitive după ce expiră termenul de depunere a recursului asupra acestora. Articolele 314, 284 și 114 din Codul de procedură civilă prevăd că în cazul în care părțile au omis termenul de declarare a recursului, instanța de recurs trebuie să îl respingă ca tardiv sau să prezinte motive pentru repunerea în termen.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei instanței de apel din 24 ianuarie 2013 a fost expediată în adresa recurentului la data de 18 februarie 2013, fapt ce se confirmă prin copia scrisorii de însoțire (f. d. 255).

Astfel, instanța de recurs constată că recurentul s-au conformat prevederilor legale și a declarat recurs la 29 martie 2013 în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, SRL „Tenadria” și intervenientul principal Sergiu Filimon au solicitat încasarea de la Camera Înregistrării de Stat a sumei de 20000 lei, de la Liubovi Botnariuc a sumei de 746641,43 lei și de la Maier Friedrich a sumei de 746642 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii.

Judecând apelul declarat de către Liubovi Botnariuc, instanța de apel a ajuns la concluzia admiterii apelului, casând hotărârea primei instanțe în partea încasării în mod solidar de la Liubovei Botnariuc în beneficiul SRL „Tenadria” a prejudiciului cauzat în mărime de 1444868 lei și a taxei de stat în mărime de 45397 lei și pronunțând în această parte o nouă hotărâre, prin care a fost respins acest capăt de cerere, în rest menținând hotărârea primei instanțe.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia temeiniciei și legalității deciziei instanței de apel.

În susținerea concluziei menționate se reține că conform art. 1398 alin. (1) și (2) din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte ilicite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Pentru apariția răspunderii delictuale este necesară prezența prejudiciului, a faptei ilicite, a raportului cauzal dintre faptă și prejudiciu și a vinovăției. Lipsa unei condiții exclude răspunderea delictuală.

Cu referire la norma citată SRL „Tenadria” și intervenientul principal Sergiu Filimon, solicitând repararea prejudiciului material, drept temei au invocat că Liubovi Botnariuc și Maier Friedrich au inițiat mai multe litigii artificiale, care au privat de posibilitate SRL „Tenadria” să-și onoreze obligațiunile sale contractuale față de BC „Moldova Agroindbank” SA, în legătură cu încheierea contractelor de credit nr. C05246 din 30 mai 2005, nr. C05270 din 21 iunie 2005 și nr. C05363 din 19 septembrie 2005,

însă nu au prezentat probe pertinente și veridice, care ar confirma că neîndeplinirea obligațiunilor se datorează vinovăției Liubei Botnariuc.

Or, în conformitate cu art. 118 alin. (1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale, dacă legea nu dispune altfel.

Mai mult ca atât, din materialele dosarului rezultă că începând cu 11 februarie 2005, și anume de la data vânzării lui Maier Friedrich a cotei-părți în capitalul statutar din SRL „Tenadria”, Liubovi Botnariuc nu a avut nici o tangență cu activitatea întreprinderii menționate.

Respectiv, Liubovi Botnariuc, nefiind parte în procesul inițiat de către Maier Friedrich, nu a putut să solicite efectuarea sau neefectuarea anumitor acțiuni, care, la rândul său, ar putea afecta activitatea SRL „Tenadria”.

La caz, se mai reține că în raportul de audit din 26 februarie 2008, întocmit de către Firma de audit și consultanță ÎM „Real Business Consulting” SRL, a fost indicat expres că SRL „Tenadria” a achitat sumele preconizate conform contractelor de credit, cu respectarea termenilor prevăzute în contractele de credit (f. d. 112, 113, vol. I).

Iar în asemenea împrejurări, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel corect a concluzionat că activitatea SRL „Tenadria” nu a fost blocată și litigiile nu au avut urmări negative, însoțite de cauzarea unor prejudicii întreprinderii.

În conexiunea celor expuse, instanța de apel temeinic și legal a casat hotărârea primei instanțe în partea încasării în mod solidar de la Liubovi Botnariuc în beneficiul SRL „Tenadria” a prejudiciului cauzat în mărime de 1444868 lei și a taxei de stat în mărime de 45397 lei și a emis în această parte o nouă hotărâre, prin care a respins acest capăt de cerere, în rest menținând hotărârea primei instanțe.

Argumentul invocat de către recurentul SRL „Tenadria” precum că Liubovi Botnariuc a depus cererea de apel cu omiterea termenului de declarare a apelului, nesolicitând repunerea în termen nu poate fi reținut, deoarece potrivit art. 362 alin. (1) CPC (în redacția Legii 244-XVI din 21 iulie 2006), termenul de declarare a apelului este de 20 de zile de la data comunicării hotărârii motivate, dacă legea organică nu dispune altfel, chiar dacă apelul a fost depus anterior.

Din procesul-verbal al ședinței de judecată a primei instanțe din 31 ianuarie 2011 rezultă că pricina a fost examinată în lipsa Liubei Botnariuc.

În conformitate cu art. 259 CPC (în redacția Legii nr. 225-XV din 30 mai 2003), participanților la proces care nu s-au prezentat în ședință de judecată li se trimite copia de pe hotărârea judecătorească în cel mult 7 zile de la emiterea hotărârii motivate, însă contrar normei citate, la materialele dosarului lipsește probe care ar confirma înștiințarea intimetei Liubovi Botnariuc despre emiterea hotărârii primei instanțe din 31 ianuarie 2011, sau expedierea în adresa acesteia a copiei hotărârii menționate.

Prin urmare, instanța de apel corect a concluzionat că apelul declarat de către Liubovi Botnariuc a fost depus în termen.

În această ordine de idei, se constată că și alte argumente invocate în recurs nu pot fi reținute, deoarece acestea se combat cu cele descrise și se axează asupra circumstanțelor, care au fost constatate și elucidate pe deplin de către instanța de apel, având la bază cumulul de probe apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

Distinct de cele relatate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Tenadria”.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2013 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Tenadria” și intervenientul principal Sergiu Filimon împotriva Camerei Înregistrării de Stat, Liubovei Botnariuc, Maier Friedrich și Departamentului de executare a deciziilor judecătorești cu privire la repararea prejudiciului material.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iulie Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Vera Macinskaia

Ion Vîlcov

Tamara Chișca-Doneva